

KASBIY STANDART

Dori vositalari muomalasi va ishlab chiqarish mutaxassislari

(kasbiy standartning nomi)

Reyestr raqami:

QR kod

I. Umumiy ma'lumotlar

1. Ushbu Kasbiy standart "Dori preparatlarini ishlab chiqarish operatori", "Farmatsevt-retseptar" kasblar uchun ta'lim dasturlarini ishlab chiqishda, kasbiy malakalarni mustaqil baholashda, shuningdek, tashkilotlarda xodimlarni boshqarish sohasida keng ko'lamli masalalarni hal qilishda qo'llaniladi.

2. Ushbu Kasbiy standartda quyidagi asosiy tushunchalar va atamalar qo'llaniladi:

bilim - kasbiy faoliyat doirasida mehnat vazifalarni bajarish uchun zarur bo'lgan egallangan va o'zlashtirilgan ma'lumotlar;

kasb - ko'nikma va bilimlarni talab qiluvchi muayyan mehnat funksiyalari va vazifalarini bajarish bilan bog'liq bo'lgan faoliyat turi;

bilim - kasbiy faoliyat doirasidagi vazifalarni bajarish uchun zarur bo'ladigan, o'rganilgan va o'zlashtirilgan ma'lumotlar;

DACUM - korxonaning tajribali xodimlaridan iborat ekspert guruhlarida tuzilgan guruh muhokamalarini o'tkazish usuli;

informal ta'lim - aniq maqsadga yo'naltirilgan, ammo institutsionallashtirilmagan (muayyan qoidalar va normalarni mujassamlashtirmagan), rasmiy yoki norasmiy ta'limdan ko'ra kamroq tashkillashtirilgan va tarkiblashtirilgan hamda oiladagi, ish joyidagi, yashash joyidagi va kundalik hayotdagi o'quv faoliyatini o'z ichiga olgan ta'lim shakli;

iqtisodiy faoliyat turi - savdo uchun mo'ljallangan mahsulot ishlab chiqarish (xizmat ko'rsatish) maqsadida u yoki bu turdagi resurslarni (uskunalar, mehnat, texnologiya va boshqalar) birlashtirishga asoslangan ishlab chiqarish jarayoni;

kasb - ko'nikma va bilimlarni talab qiladigan muayyan funksiyalar va vazifalarni bajarish bilan bog'liq bo'lgan faoliyat turi;

kasb xaritasi - kasb nomi, mehnat funksiyalari tavsifi, kasbga qo'yiladigan asosiy xususiyatlar va talablarni o'z ichiga olgan muayyan kasb to'g'risidagi tizimlashtirilgan ma'lumotlarni o'z ichiga olgan kasbiy standartning tarkibiy elementi;

kasbiy standartlar reyestri - bu kasbiy standartlarning nomi, qamrab olingan kasblar, uni qabul qilishga oid qaror (buyruq) rekvizitlari hamda amal qilish muddatini o'z ichiga olgan tizimlashtirilgan ro'yxat;

ko'nikma - mehnat vazifasi doirasida alohida yoki yakka harakatlarni jismoniy va aqliy jihatdan bajarish;

mehnat funksiyasi - kasbiy faoliyat doirasida xodim tomonidan belgilangan natijaga erishish uchun amalga oshiriladigan mehnat vazifalari majmui;

mehnat vazifasi - mehnat funksiyasi doirasida xodimga yuklanadigan (topshiriladigan) ishning aniq turi;

mehnat harakatlari - xodimning mehnat predmeti bilan o'zaro ta'sirida muayyan mehnat natijasiga erishiladigan jarayon;

norasmiy ta'lim – ta'lim xizmatlari taqdim etilishini ta'minlovchi shaxs yoki tashkilot tomonidan institutsionallashtirilgan (muayyan qoidalar va normalarni mujassamlashtiruvchi), aniq maqsadga yo'naltirilgan va rejalashtirilgan, shaxsni butun hayoti davomida o'qitishdagi rasmiy ta'limga qo'shimcha va (yoki) uning muqobil shakli;

texnologik karta - bu dori vositalarini ishlab chiqarishda har bir jarayon qanday tartibda va qanday shartlarda bajarilishi kerakligini ko'rsatib beradigan rasmiy texnologik hujjat;

farmatsevtik xizmat - farmatsevtika faoliyati bilan shug'ullanuvchi yuridik va jismoniy shaxslar tomonidan aholi va sog'liqni saqlash tashkilotlariga ko'rsatiladigan xizmat;

farmatsevtika xodimi - oliy yoki o'rta maxsus farmatsevtika ma'lumotiga ega bo'lgan va farmatsevtika faoliyati bilan shug'ullanadigan shaxs;

farmatsevtik maslahat - dorixona assortimentiga kiruvchi tovarlarni qo'llash yoki ulardan foydalanish tartibi to'g'risida, jumladan berish qoidalari, qo'llash usullari, dozalash rejimlari, terapevtik ta'siri, qo'llash mumkin bo'lmagan holatlari, dori vositalari va oziq-ovqat mahsulotlari bilan bir vaqtda qabul qilinganda o'zaro ta'siri, shuningdek ularni uy sharoitida saqlash qoidalari haqidagi farmatsevtik ma'lumotlarni taqdim etish jarayonidir;

dori vositalari - kasalliklar profilaktikasi, ularga tashxis qo'yish va ularni davolash, shuningdek odam organizmining holati va funksiyalarini o'zgartirish uchun tibbiyot amaliyotida qo'llanilishiga ruxsat etilgan dori moddalari va yordamchi moddalar asosida olingan vositalar, dori moddalari, dori preparatlari;

dori preparatlari - dozalangan, idishga joylangan-o'ralgan, qo'llanilish uchun tayyor dori vositalari;

tibbiy buyumlar - kasalliklar profilaktikasi, ularga tashxis qo'yish va ularni davolash uchun, shuningdek odam organizmining holati va funksiyalarini o'zgartirish uchun tibbiyot amaliyotida qo'llanilishiga ruxsat etilgan buyumlar;

retsept - shifokorning farmatsevtik ma'lumotga ega bo'lgan mutaxassisga dori preparatini tayyorlash va (yoki) berish hamda uning qo'llanilish usuli to'g'risidagi yozma ko'rsatmasi;

sifat - dori vositalari va tibbiy buyumlarning maqsadga binoan ta'sir ko'rsatish imkoniyatini belgilovchi xususiyatlari va xossalarning yig'indisi;

sifatsiz dori vositasi va tibbiy buyum - yaroqsiz holga kelgan va (yoki) yaroqlilik muddati o'tgan dori vositasi va tibbiy buyum

qalbakilashtirilgan dori vositasi va tibbiy buyum - tarkibi yoki xususiyati to'g'risida yoxud ishlab chiqaruvchisi haqida yolg'on axborot ilova qilingan dori vositasi va tibbiy buyum.

standart Operatsion Protseduralar (SOP) - Farmatsevtika tashkilotida xodimlarga kundalik va takrorlanuvchi operatsiyalarni bosqichma-bosqich bajarishda yo'naltiruvchi yozma ko'rsatmalar majmuasidir. SOPlar ish jarayonlarida samaradorlikni oshirish, mahsulot sifati va bajariladigan ishlarning bir xilligini ta'minlash, shuningdek noto'g'ri tushunishlar va soha me'yoriy talablariga rioya etmaslik holatlarini kamaytirish maqsadida ishlab chiqiladi.;

dori vositalari saqlash ombori - dori vositalari va tibbiy buyumlarni qabul qilish, saqlash va sotish uchun mo'ljallangan maxsus xonalar, jihozlar, texnik vositalar majmuasi;

Good Practices - (GxP) farmatsevtika, tibbiy asbob-uskunalar va boshqa sohalarda ishlab chiqarish jarayonlarining sifati va xavfsizligini ta'minlash uchun mo'ljallangan amaliyotlar majmuidir.

Zarur dorixona amaliyoti (GPP) - farmatsevtika xodimlari tomonidan aholiga ko'rsatiladigan farmatsevtika xizmatlarining tegishli sifati ta'minlash uchun ishlab chiqilgan va dorixonalarining kundalik faoliyatining barcha masalalari va jihatlarini qamrab olishi kerak bo'lgan qoida;

3. Kasbiy standartni ishlab chiqishga asos bo'lgan normativ-huquqiy hujjatlar:

O'zbekiston Respublikasining 2016-yil 4-yanvardagi "Dori vositalari va farmatsevtika faoliyati to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Qonuniga o'zgartirish va qo'shimchalar kiritish to'g'risida"gi O'RQ-399-son Qonuni

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 30-sentyabrdagi "O'zbekiston Respublikasi milliy malaka tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-345-son Qarori;

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016-yil 24-avgustdagi 275-son "Iqtisodiy faoliyat turlarini tasniflashning xalqaro tizimiga o'tish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Qarori (IFUT-2.1);

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2017-yil 6-apreldagi "Dori vositalari va farmatsevtika faoliyati to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Qonuniga o'zgartirish va qo'shimchalar kiritish haqida"gi 2016-yil 4-yanvardagi O'RQ-399-son O'zbekiston Respublikasi Qonunini amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 185-son qarori

"Yaxshi ishlab chiqarish amaliyoti» O'zDst 2766:2018 O'zbekiston Respublikasining Davlat standarti

“Zarur dorixona amaliyoti GPP” - O‘zMSt-140:2024 Milliy standarti.

“Yaxshi distribyutorlik amaliyoti GDP”-O‘zDst 2764:2018 O‘zbekiston Respublikasining Davlat standarti

4. Ushbu Kasbiy standartda quyidagi qisqartirishlar qo‘llaniladi:

TMR - Tarmoq malaka ramkasi;

SOP - Standart operatsion protseduralar;

GMP - yaxshi ishlab chiqarish amaliyoti;

GPP - Zarur dorixona amaliyoti;

GDP - Yaxshi distribyutorlik amaliyoti;

GxP - Farmatsevtika va turdosh sohalarda sifatni ta’minlash uchun mo‘ljallangan zarur amaliyotlar majmui;

pH-metr - Eritmalarning vodorod ko‘rsatkichini o‘lchash asbobi.

II. Kasbiy standartning pasporti

1.	Kasbiy standartning nomi:	Dori vositalari muomalasi va ishlab chiqarish mutaxassislari	
2.	Faoliyatning asosiy maqsadi:	Dori vositalarini ishlab chiqarish texnologik jarayonlarini olib borish, dori shakllarini retsept asosida tayyorlash hamda aholi va davolash muassasalarini sifatli farmatsevtika mahsulotlari bilan ta'minlash orqali malakali farmatsevtik yordam ko'rsatish.	
3.	IFUT bo'yicha seksiya, bo'lim, guruh, sinf va kichik sinf:	C seksiya - ishlab chiqaradigan sanoat: 21 - Asosiy farmatsevtika mahsulotlari va preparatlari ishlab chiqarish; 21.1 - Asosiy farmatsevtika mahsulotlarini ishlab chiqarish; 21.10 - Asosiy farmatsevtika mahsulotlarini ishlab chiqarish; 21.10.0 - Asosiy farmatsevtika mahsulotlarini ishlab chiqarish; 21.2 - Farmatsevtika preparatlarini ishlab chiqarish; 21.20 - Farmatsevtika preparatlarini ishlab chiqarish; 21.20.0 - Farmatsevtika preparatlarini ishlab chiqarish. G seksiya - ulgurji va chakana savdo: 47- Avtomobillar va mototsikllardan tashqari ulgurji savdo; 47.7 — Avtomobillar va mototsikllardan tashqari boshqa tovarlar chakana savdosi; 47.73 — Farmatsevtika tovarlari chakana savdosi; 47.73.0 — Farmatsevtika tovarlari chakana savdosi.	
4.	Kasbiy standartning qisqacha mazmuni:	Mazkur standart dori vositalarini sanoat sharoitida ishlab chiqarish, texnologik jarayonlarni amalga oshirish, texnologik uskunalarni boshqarish hamda ishlab chiqarish jarayonlarida sifat va xavfsizlik talablariga rioya etilishini ta'minlash bilan bog'liq asosiy talablarni belgilaydi. Shuningdek, mazkur standart dorixona sharoitida dori shakllarini retsept asosida tayyorlash, dori vositalari va tibbiy buyumlarni saqlash va berish jarayonlarida ishtirok etish, farmatsevt rahbarligi ostida farmatsevtik yordam ko'rsatishga ko'maklashish hamda dori vositalari muomalasini tartibga solish bilan bog'liq asosiy talablarni belgilaydi.	
5.	Qamrab olingan kasblar ro'yxati va malaka darajasi:	Kasblar kodi va nomi:	TMR dagi malaka darajasi:
		32130001 - Dori preparatlarini ishlab chiqarish operatori	5
		32130004 - Farmatsevt-retseptar	5

III. Kasblar funksional kartasi

Kasblar		Mehnat funksiyalari		Mehnat vazifalari	
T/r	Kodi va nomi:	Kodi	Nomi	Kodi	Nomi
1.	32130001 - Dori preparatlarini ishlab chiqarish operatori	A1.5	Xomashyo va yordamchi moddalarni qabul qilish va tayyorlash	A1.01.5	Xomashyoni qabul qilish va tekshirish
				A1.02.5	Xomashyoni tarozida tortish va texnologiya talablariga muvofiq tayyorlash
		A2.5	Texnologik uskunalarni ishga tayyorlash	A2.01.5	Uskunalarni yigʻish va sanitar ishlov berish
				A2.02.5	Uskunalarni ishga tushirishga tayyorlash
		A3.5	Texnologik jarayonlarni amalga oshirish	A3.01.5	Aralashtirish, gomogenizatsiya, granulyatsiya, presslash, qoplash, eritma tayyorlash kabi jarayonlarni texnologik kartaga muvofiq bajarish
		A4.5	Jarayon parametrlarini nazorat qilish	A4.01.5	Texnologik koʻrsatkichlarni kuzatish
				A4.02.5	Texnologik koʻrsatkichlarni qayd etish
		A5.5	Yarim tayyor va tayyor mahsulotni hujjatlashtirish	A5.01.5	Partiya jurnallarini yuritish va raqamlash
A5.02.5	Mahsulotni belgilash, markirovka qilish va ichki nazorat hujjatlarini toʻldirish				
2.	32130004- Farmatsevt-retseptar	B1.5	Dori shakllarini dorixona sharoitida retsept asosida tayyorlash	B1.01.5	Assistentlik xonasi va ish joyini sanitariya va aseptika qoidalariga muvofiq tayyorlash
				B1.02.5	Qattiq, suyuq va yumshoq dori shakllarini retsept asosida tayyorlash
				B1.03.5	Steril dori shakllari va bolalar dori shakllarini aseptik blokda tayyorlash
		B2.5	Tayyor dori vositalarini qadoqlash, markirovkalash va sifatini nazorat qilish	B2.01.5	Tayyor dori vositasini fizik-kimyoviy xossasiga mos idishga qadoqlash va germetikligini taʼminlash
				B2.02.5	Dori shakliga mos signal yorliqlar bilan markirovkalash va "Yozma nazorat pasporti"ni rasmiylashtirish
				B2.03.5	Tayyor mahsulotni organoleptik usulda birlamchi nazoratdan oʻtkazish

Kasblar		Mehnat funksiyalari		Mehnat vazifalari	
T/r	Kodi va nomi:	Kodi	Nomi	Kodi	Nomi
		B3.5	Farmatsevtik substansiyalar va texnologik jihozlar bilan ishlash	B3.01.5	Tarozi, o'lchov asboblari va sterilizatsiya uskunalarini kalibrlash va ishchi holatda saqlash
				B3.02.5	Dori moddalari va yordamchi materiallarni fizik-kimyoviy xossalariga ko'ra to'g'ri saqlash

IV. Kasblar xaritasi va mehnat funksiyalari tavsifi

Kasbning nomi:	Dori preparatlarini ishlab chiqarish operatori	
Mashg'ulot nomining kodi:	32130	
TMR bo'yicha malaka darajasi:	5	
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar:	Malakani baholash tavsiya etiladi	
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Talab etilmaydi	
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	Ishlab chiqarish jarayonida shaxsiy gigiyena va sanitariya qoidalariga (GMP) qat'iy rioya qilish, texnologik yo'riqnomalarni (SOP) so'zsiz va aniq bajarish intizomi, raqamlar va detallarga nisbatan o'ta kuchli e'tiborlilik, monoton ish jarayonida diqqatni jamlay olish, texnik uskunalarni boshqarishda ehtiyotkorlik, yuzaga kelgan nuqson yoki xatoliklarni yashirmaslik, jamoaviy ishda o'zaro yordam va mas'uliyatni his qilish, stress va avariya holatlarida sovuqqonlik bilan tezkor qaror qabul qilish.	
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	1) o'rta maxsus professional ta'lim 2) boshlang'ich professional ta'lim yoki o'rta professional ta'lim	
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba	
Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi:	-	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	-	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
	6	Farmatsevtika sanoati texnolog muhandisi
Mehnat funksiyalarining tavsifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
A1.5 - Xomashyo va yordamchi moddalarni qabul qilish va tayyorlash	A1.01.5 - Xomashyoni qabul qilish va tekshirish	O'qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Kirib kelgan xomashyo va yordamchi moddalarni hujjatlar asosida qabul qilish
		2. Tashqi ko'rinishi, ifloslanishlar, mo'ljallangan hujjatlarga muvofiqligini baholash
		3. Xomashyoni belgilangan talablarga muvofiq sanab chiqish, o'lchash
		4. Qabul qilingan xomashyoni maxsus idishlarga joylash va markirovka qilish
		5. Xomashyo qabul qilish jurnali va elektron tizimlarda tegishli qaydlarni kiritish

		6. Nomuvofiqlik aniqlanganda texnolog yoki rahbarga darhol axborot berish
		Ko'nikmalar:
		Xomashyo va yordamchi moddalarni aniqlash va vizual baholash
		Hujjatlar bilan solishtirish va nomuvofiqlikni aniqlash
		Qabul qilish va ro'yxatga olish jarayonlarini to'g'ri tashkil etish
		Jurnal va elektron sistema bilan ishlash
		GMP talablariga muvofiq qabul qilish jarayonini bajarish
		Xomashyo va yordamchi moddalarni saqlash sharoitlarining qabul paytidagi muvofiqligini baholash
		Bilimlar:
		Xomashyo va yordamchi moddalarning asosiy turlari va xususiyatlari
		Xomashyoni qabul qilish va saqlash bo'yicha me'yoriy talablar
		GMP va sanitariya-gigiyena talablari
		Nomuvofiqlik holatlarini aniqlash va xabar berish tartibi
		Mahsulot partiyalarini ro'yxatga olish va hujjatlashtirish tartibi
		Xomashyo va yordamchi moddalarning qadoqlanishi va markirovkasi bo'yicha talablar
	A1.02.5 - Xomashyoni tarozida tortish va texnologiya talablariga muvofiq tayyorlash	Mehnat harakatlari:
		1. Xomashyo va yordamchi moddalarni texnologik kartada ko'rsatilgan miqdor asosida aniq tortish va hisob-kitoblarni to'g'ri bajarish
		2. Xomashyoni tayyorlashdan oldin ish joyi, asbob-uskunalar va idishlarning sanitariya holatini tekshirish hamda ularni belgilangan tartibda tayyorlash.
		3. Texnologik kartaga muvofiq tayyorlov amallarini bajarish
		4. Tayyorlangan xomashyoni belgilangan idishlarga joylashtirish va texnologik talablarga muvofiq markirovka qilish.
		5. Tayyorlangan xomashyoni ishlab chiqarishning keyingi bosqichiga topshirish uchun belgilangan tartibda rasmiylashtirish
		Ko'nikmalar:
		Tortish asboblari bilan aniq va to'g'ri ishlash
		Hisob-kitoblarni amalga oshirish
		Xomashyoni xavfsiz va sanitar talablarga muvofiq tayyorlash
		Bilimlar:
		Texnologik kartada belgilangan miqdorlar va proporsiya hisoblash usullari
		Xavfsizlik texnikasi, ximik moddalar bilan ishlash qoidalari

A2.5-Texnologik uskunalarni ishga tayyorlash	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Xomashyoni tarozida aniq tortish, hisob-kitoblarni to'g'ri amalga oshirish va texnologik talablarga muvofiq tayyorlashda mustaqillik
		2. Xomashyoni ishlab chiqarishga tayyor holatga keltirishda belgilangan yo'riqnomalar va sanitariya talablari doirasida mustaqillik
		3. Kirib kelgan xomashyoni hujjatlar asosida to'g'ri qabul qilish va vizual tekshirish sifati uchun mas'uliyat
		4. Xomashyodagi nomuvofiqlik, hujjatlar o'rtasidagi farq aniqlansa, bu haqda texnolog yoki rahbarga o'z vaqtida axborot berish bo'yicha mas'uliyat
		5. Markirovka qilish, partiya raqamlarini to'g'ri yozish va qabul qilish jurnallarini to'liq yuritish uchun javobgarlik
	A2.01.5-Uskunalar yig'ish va sanitar ishlov berish	Mehnat harakatlari:
		1. Texnologik uskunalarni ishlash yo'riqnomalariga asosan to'g'ri yig'ish va montaj qilish
		2. Uskunaning ichki va tashqi qismlarini yuvish, dezinfeksiya qilish va sanitar talablarga muvofiq ishlov berish
		3. Uskunaning uzellari, filtrlari, armaturalari va ish maydonini ko'zdan kechirish, mexanik nuqsonlarni aniqlash
		Ko'nikmalar:
		Texnologik uskunarlar turlari va ularning qismlarini to'g'ri yig'ish va sozlash
		Dezinfeksiya va sanitar ishlov berish vositalari va usullarini to'g'ri qo'llash
		Mexanik nuqsonlarni vizual aniqlash va xavfsiz ishlashni ta'minlash
		Bilimlar:
		Uskunalarining asosiy turlari, ishlash prinsiplari va konstruksiyasi
		Sanitariya-gigiyena talablari, yuvish va dezinfeksiya qoidalari
		Uskunalar bilan ishlashdagi texnika xavfsizligi va elektr xavfsizligi talablari
		GMP va sanitar normalarning uskuna tayyorligiga oid talablari
	A2.02.5-Uskunalar ishga tushirishga tayyorlash	Mehnat harakatlari:
		1. Elektr va mexanik tutashuvlarni tekshirish, ishga tushirishdan oldin xavfsizlik holatini baholash
		2. Uskunaning boshlang'ich parametrlarini sozlash va ishga tayyor holatga keltirish
		3. Texnik og'ishlar, shubhali tovushlar yoki titrashlar aniqlansa, bu haqda ustalar yoki texnologga xabar berish
		Ko'nikmalar:
		Ishga tushirish parametrlarini belgilash va test rejimida ishni baholash

		Uskunaning ishga tayyorligini texnik jihatdan baholash
		Jurnallar, chek-listlar va texnik tayyorlik hujjatlarini to'g'ri to'ldirish
		Bilimlar:
		Texnologik jarayonga xos boshlang'ich parametrlar
		Uskunalarda test rejimida ishga tushirish tartibi va og'ishlarni baholash mezonlari
		Uskunalarni ishga tushirishda xavfsizlik talablari
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Uskunaning ishga tayyor holatga keltirilishi va parametrlarning to'g'ri sozlanishi uchun mas'uliyat
		2. Talab etilgan parametrlardan chetga chiqmaslik, standartdan tashqari vaziyatlarda mutaxassisga murojaat qilish bo'yicha mas'uliyat
		3. Uskunalarni sanitar talablarga muvofiq holatga keltirish uchun mas'uliyat
		4. Uskunalarni yig'ish, yuvish va dezinfeksiya qilish jarayonlarini belgilangan yo'riqnomalar asosida amalga oshirish bo'yicha mustaqillik
A3.5 - Texnologik jarayonlarni amalga oshirish	A3.01.5 - Aralashtirish, gomogenizatsiya, granulyatsiya, presslash, qoplash, eritma tayyorlash kabi jarayonlarni texnologik kartaga muvofiq bajarish	Mehnat harakatlari:
		1. Texnologik karta va standart operatsion protseduralar (SOP) asosida belgilangan operatsiyalarni tizimli ravishda amalga oshirish
		2. Aralashtirish, gomogenizatsiya, eritma tayyorlash, granulyatsiya, quritish, presslash, qoplash va boshqa jarayonlarni uskunalarda to'g'ri yo'lga qo'yish
		3. Jarayonning asosiy parametrlarini kuzatish va qayd etib borish
		4. Jarayon vaqtida ortiqcha issiqlik, quyuqlashish, noto'g'ri aralashish, agregatlanish yoki boshqa og'ishlar aniqlanganda texnologga xabar berish
		5. Yarim tayyor mahsulotni qabul qilish, tekshirish va keyingi bosqichga topshirish
		6. Uskunalarning ish jarayonidagi holatini kuzatish, kerak bo'lganda parametrlarni sozlash
		7. Jarayon tugagach, uskunani to'xtatish va bo'shashtirish amaliyotlarini bajarish
		Ko'nikmalar:
		Texnologik kartalar bilan aniq va qat'iy tarzda ishlash
		Turli texnologik operatsiyalarni amalga oshirishda uskunalarni boshqarish
		Jarayon parametrlarini kuzatish, qayd etish va og'ishlarni baholash
		Yarim tayyor mahsulotni vizual, organoleptik va texnik jihatdan baholash
		Texnologik jarayonlarda xavfsiz ishlash usullaridan foydalanish
		Jurnallar, parametrlar varaqalari va partiya hujjatlarini to'g'ri to'ldirish

		Bilimlar:
		Farmatsevtik texnologiyaning asosiy bosqichlari va ularning fizik-kimyoviy xususiyatlari
		Aralashtirish, gomogenizatsiya, granulyatsiya, presslash, qoplash jarayonlarining mexanizmlari va parametrlari
		Jarayon parametrlarining mahsulot sifatiga ta'siri
		GMP prinsiplari va texnologik jarayonlarni hujjatlashtirish talablari
		Xavfsizlik texnikasi, sanitar qoidalar, texnologik xavflarni boshqarish
		Uskunalarining ishlash tartibi
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Belgilangan texnologik operatsiyalarni texnologik karta va SOP talablariga to'liq mos holda bajarish bo'yicha mas'uliyat
		2. Jarayon parametrlarini mustaqil ravishda kuzatib borish, aniq og'ishlar yuzaga kelganda ularni to'g'ri baholash va texnologga o'z vaqtida ma'lum qilish bo'yicha mas'uliyat
		3. Yarim tayyor mahsulot sifatiga ta'sir ko'rsatuvchi omillarni nazorat qilish va uning holati haqida aniq hisobot berish bo'yicha mas'uliyat
		4. Texnologik jarayon hujjatlarini to'g'ri va ishonchli to'ldirish uchun javobgarlik
		5. Odatiy texnologik operatsiyalarni amalga oshirishda mustaqillik
A4.5 - Jarayon parametrlarini nazorat qilish	A4.01.5- Texnologik ko'rsatkichlarni kuzatish	Mehnat harakatlari:
		1. Texnologik jarayonlar uchun belgilangan harorat, bosim, vaqt, aylanish tezligi va boshqa parametrlarni monitoring qilish
		2. Uskuna panellari, datchiklar, manometrlar, termometrlar orqali ko'rsatkichlarni doimiy ravishda kuzatib borish
		3. Parametrlar belgilangan normadan chetga chiqsa, ushbu holatni aniqlash
		4. Parametrlarning o'zgarishi sababini vizual ravishda baholash
		Ko'nikmalar:
		Texnologik parametrlarni o'lchash uskunolari bilan ishlash
		Parametrlarni o'qish, solishtirish va belgilangan normalarga muvofiqligini aniq baholash
		Normadan og'ish holatlarini tezda aniqlash
		Bilimlar:
		Asosiy texnologik parametrlar va ularning jarayon sifatiga ta'siri
		Kontrol parametrlari belgilab qo'yilgan texnologik kartalar va SOP talablari

		Parametr uskunalarining ishlash prinsipi va to'g'ri qo'llanilishi
		Normadan og'ish sabablari va ularning texnologik jarayonga ta'siri
	A4.02.5- Texnologik ko'rsatkichlarni qayd etish	Mehnat harakatlari:
		1. Belgilangan intervallarda texnologik parametrlarni jurnallarga yoki elektron tizimga aniq va o'z vaqtida qayd etish
		2. Parametrlar belgilangan normadan chetga chiqsa, texnolog yoki mas'ul mutaxassisga darhol xabar berish
		3. Texnologik jarayonning uzluksizligi va barqarorligini ta'minlash uchun zarur bo'lganda parametrlarni belgilab berilgan doirada sozlash
		Ko'nikmalar:
		Parametr jurnallari, chek-listlar va qaydnomalarni aniq va ishonchli to'ldirish
		Normadan og'ish holatlarida tezkor reaksiya qilish
		Bilimlar:
		GMP talablari
		Favqulodda holatlarda harakat qilish qoidalari va xavfsizlik me'yorlari
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Texnologik parametrlarni jurnallarda ishonchli va o'z vaqtida qayd etish uchun mas'uliyat
		2. Belgilangan vakolatlar doirasida parametrlarni sozlash yoki korrektirovka qilish ishlarini amalga oshirishda mustaqillik
		3. Hujjatlarni noto'g'ri to'ldirish, parametrlarni vaqtida qayd etmaslik yoki og'ishlarni yashirish oqibatlari uchun shaxsiy mas'uliyat
		4. Texnologik parametrlarni o'z vaqtida va aniq monitoring qilish bo'yicha mas'uliyat
		5. Parametrlarning belgilangan normadan chetga chiqqan holatlarini mustaqil aniqlash bo'yicha mustaqillik
		6. Parametr og'ishlari mavjud bo'lganda texnologik jarayonni xavfsiz holatda ushlab turish uchun zarur ehtiyot choralarini ko'rishda mustaqillik
A5.5- Yarim tayyor va tayyor mahsulotni hujjatlashtirish	A5.01.5- Partiya jurnallarini yuritish va raqamlash	Mehnat harakatlari:
		1. Partiya raqamlarini, qabul qilingan va tayyorlangan yarim tayyor mahsulot haqidagi ma'lumotlarni belgilangan jurnallar yoki elektron formada to'g'ri va o'z vaqtida kiritish
		2. Nomuvofiqliklar, og'ishlar yoki shubhali holatlar qayd etilganda jurnalda tegishli belgi qo'yish
		3. To'ldirilgan hujjatlarni mas'ul shaxslarga topshirish va arxivlash uchun tayyor holatga keltirish

		Ko'nikmalar:	
		Jurnallar, partiya varaqalari va ichki nazorat hujjatlari bilan ishlash	
		Mahsulot va yarim tayyor mahsulot to'g'risidagi ma'lumotlarni aniq kiritish	
		Elektron tizimlarda partiya ma'lumotlarini kiritish va tekshirish	
		Ish jarayonida yuzaga kelgan nomuvofiqliklarni to'g'ri qayd etish va rasmiylashtirish	
		Bilimlar:	
		Partiya yuritish tartibi va identifikatsiya qoidalari	
		Texnologik jarayonlarning qayd etilishi talablari	
		Nomuvofiqliklar va og'ishlar bo'yicha hujjatlashtirish tartibi	
	A5.02.5- Mahsulotni belgilash, markirovka qilish va ichki nazorat hujjatlarini to'ldirish	Mehnat harakatlari:	
		1. Mahsulot, yarim tayyor mahsulot va xomashyo idishlarini to'g'ri belgilash, markirovka qilish va raqamlash	
		2. Mahsulotga tegishli ichki nazorat hujjatlarini standart talablarga muvofiq to'ldirish	
		3. Nomuvofiqliklar, og'ishlar yoki shubhali holatlar aniqlanganda mas'ul mutaxassisga xabar berish	
		Ko'nikmalar:	
		Markirovka qilish, tartib raqam berish va identifikatsiya qoidalariga amal qilish	
		Ichki nazorat hujjatlarini to'g'ri to'ldirish	
		Nomuvofiqliklarni aniqlash va rasmiylashtirish	
		Bilimlar:	
		Markirovka va raqamlash bo'yicha me'yoriy talablar	
		Ichki nazorat hujjatlarining turlari va ularning mazmuni	
		Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Mahsulot va yarim tayyor mahsulotni to'g'ri belgilash, markirovka qilish va identifikatsiya qilishni ta'minlash bo'yicha mustaqillik
			2. Ichki nazorat hujjatlarini to'ldirish, imzolash va arxivlash jarayonlarini belgilangan standartlar asosida amalga oshirishda mustaqillik
			3. Partiya jurnalini aniq, o'z vaqtida va xato qilmasdan to'ldirish uchun mas'uliyat
			4. Hujjatlardagi har qanday nomuvofiqlik yoki og'ish aniqlanganda bu haqda mas'ul mutaxassisga darhol xabar berish bo'yicha mas'uliyat
Texnik va/yoki texnologik talab		Tarozilar, termometr va harorat datchiklari, manometrlar, filtratsiya asboblari, pH-metr, axborot tizimlari va kompyuter uskunalari, laboratoriya yordamchi asboblari.	

Kasbning nomi	Farmatsevt-retseptar	
Mashg'ulot nomining kodi	32130	
TMR bo'yicha malaka darajasi	5	
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar:	Malakani baholash tavsiya etiladi	
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Talab etilmaydi	
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar	Farmatsevt-retseptar dorixona faoliyatida yuqori darajadagi kasbiy mas'uliyat, ehtiyotkorlik va bemor xavfsizligini ta'minlashga yo'naltirilgan fikrlashga ega bo'lishi lozim. U shaxsiy gigiyena va sanitariya qoidalariga, shuningdek GMP va GPP talablariga qat'iy rioya qilishi, standart operatsion protseduralar (SOP) hamda amaldagi me'yoriy hujjatlarni so'zsiz va aniq bajarishi talab etiladi. Retseptlar, dozalash rejimlari, dori shakllari va miqdorlar bilan ishlashda yuqori aniqlik, raqamlar va detallarga nisbatan kuchli e'tiborlilik, bemorlar bilan muloqotda xushmuomalalik va kasbiy etika qoidalariga amal qilish.	
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	1) o'rta maxsus professional ta'lim 2) boshlang'ich professional ta'lim yoki o'rta professional ta'lim	
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi	norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba	
Kasbiy standartlar reestrda mavjudligi	-	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:		
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
	6	Farmatsevt (provizor)
Mehnat funksiyalarining tavsifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
B1.5 Dori shakllarini dorixona sharoitida retsept asosida tayyorlash	B1.01.5 Assistentlik xonasi va ish joyini sanitariya va aseptika qoidalariga muvofiq tayyorlash	O'qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Ishni boshlashdan oldin shaxsiy gigiyena qoidalariga amal qilish va maxsus kiyim kiyish
		2. Qo'llarni yo'riqnoma asosida yuvish va antiseptik bilan ishlash
		3. Assistentlik stoli yuzasini va tarozilarni dezinfektsiyalovchi eritmalar bilan artish
		4. Ish qurollari va idishlarning tozaligi hamda sterilligini vizual tekshirish
		5. Xonadagi harorat va namlik ko'rsatkichlarini tekshirish va jurnalga qayd etish

		6. Ishlatiladigan tozalangan suv va inyeksiya uchun suvning sifatini tekshirish
		Ko'nikmalar: Maxsus kiyimni to'g'ri kiyish va shaxsiy gigiyenaga rioya qilish Qo'llarni gigiyenik va jarrohlik usulida zararsizlantirish Dezinfeksiyalovchi eritmalarni kerakli konsentratsiyada tayyorlash Ish joyini toza zona talablariga muvofiq tashkil qilish Gigrometr va termometr ko'rsatkichlarini to'g'ri aniqlash Distillangan suv sifatini organoleptik baholash Bilimlar: Dorixona muassasalarida sanitariya tartibi va shaxsiy gigiyena qoidalari Dezinfeksiya vositalarini tayyorlash tartibi va ularning yaroqlilik muddatlari Aseptika va antiseptika qoidalari hamda talablari Dorixona idishlarini yuvish va sterilizatsiya qilish rejimlari Dorixona xonalari uchun belgilangan mikroiklim me'yorlari Tozalangan suvni olish va saqlash muddatlari bo'yicha talablar
	B1.02.5 Qattiq, suyuq va yumshoq dori shakllarini retsept asosida tayyorlash	Mehnat harakatlari: 1. Retsept tarkibidagi moddalarning o'zaro nomutanosibligini aniqlash 2. Zaharli va kuchli ta'sir etuvchi moddalarning dozalarini tekshirish 3. Qattiq dori moddalarini hovonchada maydalash va aralashtirish 4. Kukunlarni kapsula yoki qog'ozlarga aniq dozalarda bo'lib chiqish 5. Quruq moddalarni erituvchida eritish va eritmani suzish 6. Yumshoq dori shakllari uchun asoslarni eritish va aralashtirish 7. Uchuvchan moddalarni dori tayyorlashning so'nggi bosqichida qo'shish Ko'nikmalar: Retseptni farmatsevtik ekspertizadan o'tkazish Dori moddalarining dozalarini va nisbatlarini hisoblash Qo'l tarozilari va elektron tarozilarda aniq o'lchash Dori moddalarini hovonchada maydalash va aralashtirish texnikasi Suyuqliklarni byuretkka tizimi va menzurkalar yordamida o'lchash Eritmalarni filtrlash va suzish

		Surtma va linimentlarni gomogen holatga kelguncha aralashtirish
		Bilimlar:
		Dorixona texnologiyasi asoslari va dori tayyorlash qoidalari
		Dori moddalarining fizik va kimyoviy xossalari
		Farmatsevtik nomutanosiblik turlari va ularni bartaraf etish usullari
		Zaharli va kuchli ta'sir etuvchi moddalarning yuqori dozalari
		Dori moddalarini maydalash va aralashtirish ketma-ketligi
		Suyuq dori shakllarini tayyorlashda erituvchilarning xususiyatlari
		Yumshoq dori shakllarini tayyorlash texnologiyasi
		Mehnat harakatlari:
	B1.03.5 Steril dori shakllari va bolalar dori shakllarini aseptik blokda tayyorlash	1. Ishni faqat aseptik blokda yoki laminar shkafda amalga oshirish
		2. Eritmani tayyorlash va ko'p qavatli filtrlardan o'tkazish
		3. Tayyor eritmani flakonlarga quyish va sterilizatsiya qilish
		4. Bolalar uchun dori dozalarini yoshi va vazniga qarab hisoblash
		5. Tayyorlangan eritmani mexanik aralashmalarga tekshirish
		6. Ishlatiladigan idish va tiqinlarning sterilligini nazorat qilish
		Ko'nikmalar:
		Aseptik sharoitda va laminar oqim ostida ishlash
		Sterilizatsiya uskunalari bilan ishlash va rejimlarni sozlash
		Membranali filtrlash uskunalaridan foydalanish
		Bolalar uchun dori dozalarini aniq qayta hisoblash
		Eritmalarni mexanik aralashmalardan vizual nazorat qilish
		Flakonlarni germetik yopish va qopqoqlarni mahkamlash
		Bilimlar:
		Sterilizatsiya usullari va ularning rejimlari
		Aseptik blokda ishlash va havo almashinuvini ta'minlash qoidalari
		Inyeksiya uchun eritmalarga qo'yiladigan davlat talablari
		Pirogen moddalar va ulardan tozalash usullari
		Izotonik eritmalar tayyorlash uchun hisob-kitoblar
		Pediatrriyada qo'llaniladigan dorilarning o'ziga xos xususiyatlari
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Retsept tarkibidagi dori moddalarining o'zaro nomutanosibligini o'z vaqtida aniqlash va kimyoviy

		reaksiyalar natijasida hosil bo'ladigan zaharli birikmalarning oldini olish bo'yicha mas'uliyat
		2. Zaharli va kuchli ta'sir etuvchi moddalar bilan ishlashda xavfsizlik qoidalariga qat'iy rioya qilish hamda dozalarni o'ta aniqlikda o'lchash yuzasidan shaxsiy mas'uliyat
		3. Assistentlik xonasida aseptika va antiseptika holatini saqlash hamda tayyorlangan dori vositalarining mikrobiologik tozaligini ta'minlash bo'yicha mas'uliyat
		4. Bolalar va chaqaloqlar uchun tayyorlanadigan dori vositalarining dozalarini bemorning yoshi va vazniga qarab to'g'ri hisoblash bo'yicha mas'uliyat
		5. Steril dori shakllarini tayyorlashda sterilizatsiya rejimi va vaqtiga rioya etilishi hamda pirogen moddalar yo'qligini kafolatlash bo'yicha mas'uliyat
		6. Retseptda ko'rsatilgan dori moddalarining fizik va kimyoviy xossalardan kelib chiqib eng maqbul tayyorlash texnologiyasini tanlash bo'yicha mustaqillik
		7. Noto'g'ri yozilgan yoki tarkibida nomutanosiblik bo'lgan retseptlarni qabul qilishni rad etish va ularni tuzatish uchun shifokorga qaytarish bo'yicha mustaqillik
		8. Dori tayyorlash jarayonida sifatni ta'minlash maqsadida kerakli yordamchi moddalar va erituvchilarni mustaqil tanlash bo'yicha mustaqillik
		9. Ish jarayonida aniqlangan sifatsiz xomashyo yoki nosoz o'lchov asboblardan foydalanishni darhol to'xtatish bo'yicha mustaqillik
B2.5 Tayyor dori vositalarini qadoqlash, markirovkalash va sifatini nazorat qilish	B2.01.5 Tayyor dori vositasini fizik-kimyoviy xossasiga mos idishga qadoqlash va germetikligini ta'minlash	Mehnat harakatlari:
		1. Tayyor dori shaklining fizik xossasiga mos keladigan qadoq idishini tanlash
		2. Yorug'lik ta'sirida buziladigan moddalar uchun to'q rangli shisha idishlardan foydalanish
		3. Suyuq dori shakllarini flakonlarga quyish va tiqinlarini mahkamlash
		4. Surtma va linimentlarni bankalarga joylashda havo pufakchalari qolmasligini ta'minlash
		5. Kukunlarni kapsulalarga yoki mumli qog'ozlarga dozalariga bo'lib qadoqlash
		6. Idishlarning germetik yopilganligini kapilyar oqish usulida tekshirish
		7. Uchuvchan moddalar saqlovchi dorilarni parafinli qog'oz yoki pergament bilan qo'shimcha berkitish
		Ko'nikmalar:
		Dori vositasining hajmi va massasiga mos idishni to'g'ri tanlash
		Flakonlarni va bankalarni germetik yopish
		Surtmalarni bankaga shpatel yordamida zich joylashtirish
		Kukunlarni dozalariga aniq bo'lish va qog'oz kapsulalarni buklash

		Suyuqliklarni to'kilmasdan idishlarga quyish Qopqoqlar va tiqinlarning mustahkamligini tekshirish Termolabil dorilar uchun maxsus termokonteyner yoki izotermik o'ramlardan foydalanish Bilimlar: Dori shakllari uchun ishlatiladigan birlamchi qadoq materiallarining turlari Yorug'lik va namlikka sezgir dori moddalarini qadoqlash talablari Polimer va shisha idishlarning kimyoviy turg'unligi Germetiklikni ta'minlash usullari va tekshirish tartibi Dori vositalarini dozalarga bo'lib qadoqlash qoidalari Qadoq materiallarining dori vositasi sifati va barqarorligiga ta'siri Tibbiyot shishasi va polimer idishlarga qo'yiladigan davlat standartlari
	B2.02.5 Dori shakliga mos signal yorliqlar bilan markirovkalash va "Yozma nazorat pasporti"ni rasmiylashtirish	Mehnat harakatlari: 1. Dori shakli va qo'llash usuliga qarab tegishli signal rangli yorliqlarni tanlash 2. Yorliqda dori vositasining nomi va tarkibini to'liq yozish 3. Bemorning ismi va dori qo'llash usulini aniq ko'rsatish 4. Tayyorlangan sana va yaroqlilik muddatini belgilash 5. Ogohlantiruvchi qo'shimcha yorliqlarni yopishtirish 6. Tayyorlangan dori bo'yicha Yozma nazorat pasportini to'ldirish 7. Retsept raqamini va tayyorlagan shaxs imzosini yorliqqa qayd etish Ko'nikmalar: Signal rangli yorliqlarni dori shakliga qarab to'g'ri ajratish Yorliqlarni husnixat bilan va tushunarli to'ldirish Yozma nazorat pasportida retsept tarkibini lotin tilida yozish Yaroqlilik muddatini aniq hisoblash va belgilash Ogohlantiruvchi yozuvlarni dori xususiyatiga mos tanlash Yorliqlarni idishga tekis va mustahkam yopishtirish Hujjatlardagi ma'lumotlarning retseptga mosligini solishtirish Bilimlar: Dorixona sharoitida tayyorlangan dorilarni bezash qoidalari Signal rangli yorliqlarning turlari va ularning ahamiyati Yorliqlarda ko'rsatilishi shart bo'lgan ma'lumotlar ro'yxati Ogohlantiruvchi yozuvlarning turlari va qo'llash holatlari Yozma nazorat pasportini yuritish tartibi va saqlash muddatlari Dori vositalarining yaroqlilik muddatlarini belgilash me'yorlari

		Lotin tilidagi tibbiy qisqartmalar va ularning ma'nolari
	B2.03.5 Tayyor mahsulotni organoleptik usulda birlamchi nazoratdan o'tkazish	Mehnat harakatlari:
		1. Tayyor dori vositasining rangini retsept tarkibiga mosligini tekshirish
		2. Dori vositasining hidini va tiniqligini vizual baholash
		3. Suyuq dori shakllarida mexanik aralashmalar yo'qligini tekshirish
		4. Kukunlarning bir xil maydalanganligini va sepiluvchanligini nazorat qilish
		5. Surtmalarining bir xilligini va qattiq zarrachalar yo'qligini aniqlash
		6. Tayyor dori vositasining umumiy og'irligini yoki hajmini tekshirish
		7. Aniqlangan nomuvofiqliklar bo'yicha provizor-analitik yoki texnologga xabar berish
		Ko'nikmalar:
		Dori vositalarining rangini va hidini to'g'ri identifikatsiya qilish
		Eritmalarni yorug'lik fonida mexanik aralashmalarga tekshirish
		Kukun va surtmalarning bir xilligini vizual aniqlash
		Tayyor mahsulotning og'irligini va hajmini o'lchash
		Sifat ko'rsatkichlaridagi og'ishlarni aniqlash va baholash
		Birlamchi nazorat natijalarini hujjatlashtirish
		Sifatsiz mahsulotni yaroqli mahsulotdan ajratish
		Bilimlar:
		Dori shakllarining sifatini baholashning organoleptik ko'rsatkichlari
		Turli dori moddalarining o'ziga xos rangi va hidi
		Suyuq dori shakllarining tiniqligi va mexanik tozalik me'yorlari
		Kukunlar va surtmalarning gomogenlik darajasini aniqlash usullari
		Dori vositalarining massasi va hajmidagi yo'l qo'yiladigan og'ishlar
		Sifatsiz dori vositalarini aniqlash va bartaraf etish tartibi
		Farmatsevtik tahlil asoslari va birlamchi nazorat usullari
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Tayyor dori shakllarining germetikligini ta'minlash va saqlash jarayonida ularning barqarorligini kafolatlash bo'yicha mas'uliyat
		2. Dori vositalarini noto'g'ri markirovkalash yoki signal yorliqlarini adashtirib qo'yish oqibatida bemor sog'lig'iga yetkazilishi mumkin bo'lgan zarar uchun shaxsiy mas'uliyat
		3. Tayyorlangan dori vositalarining yaroqlilik muddatlarini to'g'ri belgilash va bu haqda bemorni

		ogohlantiruvchi yozuvlar bilan ta'minlash bo'yicha mas'uliyat
		4. Birlamchi nazorat o'tkazilmagan yoki tarkibida mexanik aralashmalar mavjud bo'lgan dori vositalarini sifat nazoratchisiga yoki bemorga taqdim etish oqibatlari yuzasidan mas'uliyat
		5. Yozma nazorat pasportini retseptga to'liq mos ravishda to'ldirish va hujjatlashtirish qoidalariga rioya etilishi bo'yicha mas'uliyat
		6. Dori vositasining fizik va kimyoviy xossalaridan kelib chiqib eng maqbul qadoq idishi va tiqin turini mustaqil tanlash bo'yicha mustaqillik
		7. Dori vositasining xavfsiz qo'llanilishini ta'minlash maqsadida qo'shimcha ogohlantiruvchi yozuvlarni belgilash bo'yicha mustaqillik
		8. Organoleptik tekshiruv natijasida sifatsiz deb topilgan tayyor dori vositasini qayta ishlashga yoki yo'q qilishga yuborish to'g'risida qaror qabul qilish bo'yicha mustaqillik
		9. Tayyorlangan dori vositasining sifatiga kafolat beruvchi shaxs sifatida rasmiy hujjatlarga imzo qo'yish va muhr bosish bo'yicha mustaqillik
B3.5 Farmatsevtik substansiyalar va texnologik jihazlar bilan ishlash	B3.01.5 Tarozi, o'lchov asboblari va sterilizatsiya uskunalarini kalibrlash va ishchi holatda saqlash	Mehnat harakatlari:
		1. Ish kunining boshida tarozilarni o'rnatish va ularning barqarorligini tekshirish
		2. Tarozilarni metrologik tekshiruvdan o'tgan toshlar to'plami yordamida kalibrlash
		3. O'lchov asboblari va byuretkka tizimining tozaligini hamda germetikligini nazorat qilish
		4. Sterilizatsiya uskunalarini va distillyatorlarning ishlash rejimlarini test sinovdan o'tkazish
		5. Uskunalarining texnik holati va ishlatilishi bo'yicha ro'yxatga olish jurnallarini yuritish
		6. Nosozlik aniqlanganda uskuna faoliyatini to'xtatish va texnik xodimga xabar berish
		7. O'lchov asboblari chang va namlikdan himoyalangan holda saqlash
		Ko'nikmalar:
		Tarozilarni nol nuqtasiga keltirish va gorizontol holatda o'rnatish
		Nazorat toshlari yordamida tortish aniqligini tekshirish
		Avtoklav va quritish shkafining bosim hamda harorat parametrlarini sozlash
		Byuretkka va pipetkalarining kranlarini tozalash va moylash
		Uskunalarining ishlashidagi nosozliklarni vizual va tovush orqali aniqlash

		Texnik jurnallarni va uskuna pasportlarini to'g'ri to'ldirish
		O'lchov asboblarini to'g'ri tozalash va konservatsiya qilish
		Bilimlar:
		Farmatsevtik tarozilarning turlari va ularning aniqlik sinflari
		O'lchov asboblarini kalibrlash va metrologik tekshiruvdan o'tkazish qoidalari
		Sterilizatsiya uskunalarining ishlash prinsiplari va xavfsizlik texnikasi
		Distillyator va suv tozalash tizimlariga qo'yiladigan texnik talablar
		O'lchov asboblarining xatolik darajalari va ularni aniqlash usullari
		Uskunalaridan foydalanish va texnik xizmat ko'rsatish yo'riqnomalari
		Mehnatni muhofaza qilish va elektr xavfsizligi qoidalari
B3.02.5 Dori moddalari va yordamchi materiallarni fizik-kimyoviy xossalariga ko'ra to'g'ri saqlash		Mehnat harakatlari:
		Dori moddalarini fizik va kimyoviy xossalariga ko'ra guruhlariga ajratib joylashtirish
		Yorug'likka sezgir moddalarni to'q rangli shisha idishlarda yoki yorug'lik tushmaydigan shkaflarda saqlash
		Uchuvchan va o'tkir hidli moddalarni germetik yopilgan idishlarda alohida saqlash
		Zaharli va kuchli ta'sir etuvchi moddalarni seyflarda yoki metall shkaflarda saqlash
		Assistentlik xonasidagi shtanglaslarni o'z vaqtida to'ldirish va yorliqlarini yangilash
		Dori moddalarining yaroqlilik muddatlarini muntazam monitoring qilish
		Namlikka sezgir moddalarni quruq joyda va zich yopilgan idishlarda saqlash
		Ko'nikmalar:
		Dori moddalarini saqlash guruhlarini to'g'ri identifikatsiya qilish
		Shtanglaslarni to'ldirishda moddalarning aralashib ketishini oldini olish
		Zaharli moddalar saqlanadigan seyflar bilan ishlash va muhrlash
		Termometr va gigrometr ko'rsatkichlariga qarab saqlash sharoitini baholash
		Shtanglas yorliqlarida dori nomini va seriyasini aniq yozish
		Yaroqlilik muddatini hisobga olgan holda "birinchi kirgan - birinchi chiqadi" tamoyilini qo'llash
		Buzilgan yoki sifati o'zgargan dori moddalarini vizual aniqlash

		Bilimlar:
		Dori moddalarining fizik-kimyoviy xossalari va saqlash shartlari
		Farmatsevtik nomutanosiblik va moddalarning oʻzaro taʼsiri
		Zaharli va kuchli taʼsir etuvchi moddalarni saqlash boʻyicha davlat talablari
		Termolabil moddalarni sovutgichda saqlash harorat rejimlari
		Shtanglaslarni toʻldirish, yuvish va markirovkalash tartibi
		Yaroqlilik muddati oʻtgan dori moddalarini aniqlash va yoʻq qilish qoidalari
		Oksidlanuvchi va portlash xavfi bor moddalar bilan ishlash xavfsizligi
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Oʻlchov asboblarning aniqligi va sozligini taʼminlash orqali dori tayyorlash jarayonida dozalash xatoliklarining oldini olish boʻyicha mas'uliyat
		2. Zaharli va kuchli taʼsir etuvchi moddalarning saqlanishi va ruxsatsiz shaxslar qoʻliga tushmasligi yuzasidan shaxsiy mas'uliyat
		3. Dori moddalarini notoʻgʻri saqlash oqibatida ularning fizik-kimyoviy xossalari oʻzgarishi va yaroqsiz holga kelishi uchun mas'uliyat
		4. Sterilizatsiya uskunalarining xavfsiz ishlashini nazorat qilish va bosim ostidagi idishlar bilan ishlash qoidalari rioya etilishi boʻyicha mas'uliyat
		5. Yaroqlilik muddati oʻtgan substansiyalardan dori tayyorlashda foydalanmaslik va ularni oʻz vaqtida muomaladan chiqarish boʻyicha mas'uliyat
		6. Assistentlik xonasidagi dori zaxiralarini toʻldirish va moddalarni joylashtirish tartibini mustaqil belgilash boʻyicha mustaqillik
		7. Nosoz deb topilgan oʻlchov asboblari va uskunalaridan foydalanishni taqiqlash toʻgʻrisida mustaqil qaror qabul qilish boʻyicha mustaqillik
		8. Dori moddalarining tashqi koʻrinishi va sifatiga shubha tugʻilganda ularni laboratoriya tahliliga yuborish boʻyicha mustaqillik
		9. Ish joyini ergonomik va xavfsiz tashkil etish boʻyicha oʻz takliflarini kiritish va amalga oshirish boʻyicha mustaqillik
Texnik va/yoki texnologik talab		
Elektron analitik tarozilar, turli oʻlchamdagi qoʻl tarozilari va toshlar toʻplami, byuretkka tizimi, oʻlchov silindrlari, menzurkalar va pipetkalar, chinni hovoncha va dastachalar, akvadistillyator, bugʻli sterilizator, suv hammomi, infuzir apparati, filtrlash moslamalari va voronkalar, tibbiy muzlatgich, psixrometr yoki gigrometr, termometrlar, metall seyf yoki mustahkam shkaf, shtanglaslar toʻplami, assistentlik stoli, aseptik blok.		

V. Kasbiy standartning texnik ma'lumotlari

5.1. Kasbiy standartni ishlab chiqishda ishtirok etgan tashkilot (korxona)lar to'g'risida ma'lumot

T/r	Ishlab chiquvchilar to'g'risida ma'lumot	
	Ish joyi va lavozimi	Familiyasi, ismi, otasining ismi
1.	O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligi fan ta'lim va innovatsiyalar boshqarmasi boshlig'i	Ismailov O'ktam Safayevich
2.	Toshkent davlat tibbiyot universiteti kafedra mudiri	Azimov Aziz Muxamedjanovich
3.	Toshkent davlat tibbiyot universiteti kafedra mudiri	Kamilov Xaydar Pazilovich
4.	Toshkent davlat tibbiyot universiteti dotsenti	Yakubov Erkin Amongeldiyevich
5.	Toshkent davlat tibbiyot universiteti assistenti	Nazarova Nigina Otabek qizi
6.	Toshkent davlat tibbiyot universiteti dotsenti	Atakov Sarvar Sultanbayevich
7.	Toshkent davlat tibbiyot universiteti dotsenti	Nuritdinova Nigora Batirovna
8.	Toshkent farmatsevtika instituti o'qituvchisi	Sultanova Rano Khakimovna
9.	Tibbiyot xodimlarini kasbiy malakasini rivojlantirish markazi dotsenti	Xaydarova Ravshankhon Turg'unovna
10.	Tibbiyot xodimlarini kasbiy malakasini rivojlantirish markazi dotsenti	Rakhimov Azamat Ulugovich